

Fondacija Centar za javno pravo
Stiftung Kompetenzzentrum für Öffentliches Recht
Foundation Public Law Centre

Fondacija Centar za javno pravo, H. Kreševljakovića 8/4, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Tel: +387 33 262 715 Fax: +387 33 262 717 E-mail: info@fcjp.ba Web: <http://www.fcjp.ba>

Predsjednik

prof. dr. jur. habil. Edin Šarčević

Email: edin@uni-leipzig.de

Na simpoziju o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću u pravnom sistemu BiH (srijeda 28. 05. 2014) u pisustvu 59 učesnika iz zemlje i regije (Srbija, Crna Gora i Hrvatska) raspravljeno je niz pitanja vezanih za reviziju zakona o VSTV BiH. Uvide u regionalna rješenja omogućili su referati o hrvatskom (Jakovina), srbijanskom (Škuljić), austrijskom (Karahodžić) i njemačkom (Kuči) modelu. U trosatnoj diskusiji učesnici su se upoznali sa prednostima i nedostacima pojedinih modela za izbor sudija i tužilaca u ovim zemljama. Učesnici su pokazali poseban interes za rješenja u Hrvatskoj. Drugi dio simpozija je bio posvećen nacionalnom rješenju BiH. Dvadeset i dvoje sudija, dvoje predstavnika ministarstva BiH (Ministarstva pravde i Ministarstva finansija i trezora), pet učesnika iz akademskih tijela (pravni fakulteti u Beogradu, Sarajevu i Leipzigu), po jedan advokat i predstavnik Javne ustanove za edukaciju sudija i tužilaca u F BiH (CEST F BiH) zajedno sa članovima FCJP razmotrili su funkciju sadašnjeg VSTV-a, njegovu organizaciju, pozitivne i negativne uplive na nezavisnost pravosudne vlasti u BiH. Trosatna rasprava o nacionalnom modelu može se rezimirati sljedećim stavovima:

- Sistem izbora sudaca i tužilaca mora biti postavljen tako da odlučujuću ulogu u proceduri izbora i donošenja odluke imaju sudije i tužioc. U bosansko-hercegovačkim prilikama izmještanje odluke o izboru u politička tijela (parlament, ministarstva) ne predstavlja doprinos nezavisnosti sudija i tužilaca. Isto pravilo važi i za izbor članova VSTV-a.
- U model izbora sudija i tužilaca treba ugraditi mehanizme kojima se sprečava da članovi VSTV-a koriste članstvo u ovom tijelu kao prednost za napredovanje u službi. Ovo se jednako odnosi na članove njihove uže i šire porodice. Orijentaciono rješenje predstavlja hrvatski model koji zabranjuje napredovanja za vrijeme članstva u DSV-u. Zabrana bi se trebala odnositi i na tačno određen period nakon prestanka članstva u VSTV-u.
- Revizija zakonskih odredbi o VSTV-u, u smislu osnivanja sudskog i tužilačkog pododjela i isključivanja predstavnika advokata iz tijela koja donose odluke predstavlja pozitivan doprinos objektivnom izboru i nezavisnom radu izabranih sudija i tužilaca.
- Predložene revizije računaju sa dvadeset članova VSTV. Podizanje broja članova stvara troma tijela koja se teško administriraju. Broj bi morao biti reduciran i optimalna rješenja bi mogla računati sa tijelom između 10 i 15 članova. Ovom zahtjevu bi se izišlo u susret pod pretpostavkom da će se formirati dva vijeća (sudsko i tužilačko). Svako od njih bi bilo zaposjednuto sa po 10 članova. U

članstvo VSTV bi svakako trebalo uključiti predstavnike akademskih tijela (profesora pravnih fakulteta).

- Davanje prednosti etničkim kvotama nad stručnošću nije model kojim se zadovoljava zahtjev objektivnog i stručnog rada VSTV. Kriterij stručnosti ne smije biti potisnut kriterijumom etničkih kvota.
- Model izbora mora osigurati efektivan pravni lijek protiv odluka VSTV-a, procedure izbora i način vrednovanja mora u svim fazama biti transparentan.
- Dugoročno se može osigurati izbor najkvalitetnijih kadrova na mjesta sudaca i tužilaca samo u uzajamanoj vezi sa visokoškolskim obrazovanjem pravnika. Neophodno je inicirati i provesti stručnu raspravu sa akademskim tijelima, sudačkim i tužilačkim organizacijama o reformi visokoškolskog obrazovanja, o sistemu državnih i pravosudnih ispita i o usmjeravanju budućih kandidata za sudske i sudačke funkcije već u okviru studija.
- VSTV se u bilo kojoj organizacionoj formi mora otvoriti prema javnosti: od članova se očekuje da vode rasprave o predmetima kritike, da uspostavljaju kontakte sa sudijama i tužiocima i da učestvuju na stručnim raspravama o temama koje su predmet rada VSTV. VSTV mora ulaziti u partnerski dijalog sa izvršnom i zakonodavnom vlašću.
- Poziciju VSTV bi trebalo osigurati samim ustavom. Ovaj zahtjev bi trebalo unijeti u skup prijedloga za ustavne promjene i razmatrati ga ravnopravno sa drugim prijedlozima.